

Suomen yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnan kokous 11.9.2007

Kokouspaikka: Kansalliskirjasto.

Käyntiosoite: Teollisuuskatu 23-25, B453

Puheenjohtaja: Jarmo Saarti, Kuopion yliopiston kirjasto

Sihteeri: Helena Mattila, Kansalliskirjasto

Osallistujat: Kristiina Hormia-Poutanen, Kansalliskirjasto; Pirjo Vatanen, Jyväskylän yliopiston kirjasto; Ulla Nygrén, Turun kauppakorkeakoulun kirjasto.

Poissa: Arja-Riitta Haarala, Tampereen teknillisen yliopiston kirjasto; Kaisa Sinikara, Helsingin yliopisto.

Ulkopuoliset asiantuntijat: Arja Tuuliniemi, Kansalliskirjasto

Kokousaika: 10.00-13.00

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja totesi sen olevan toimivaltainen, kun Kristiina Hormia-Poutanen saapuu paikalle. Aloitettiin keskustelu asioista siten, että päätökset tehdään vasta Hormia-Poutasen saavuttua.

2. Neuvoston Vaasan kokouksen ohjelma

Käytiin läpi ohjelmaluonnokset. Sovittiin, että lopulliseen ohjelmaan merkitään asian esittelijät ja valmistelijat. Tehtiin joitakin pieniä muutoksia asioiden esittelyjärjestykseen sekä aikatauluihin (kaikki hankeasiat päätettiin esitellä peräkkäin).

Ohjelman mukaan kokoukseen osallistujat huolehtivat aterioinnistaan itse ennen kello 12.00. Todettiin, että iltapäiväksi ja ennen iltaohjelmaa on syytä varata jotain suolaista syötävää, koska illanvieton ateriointi on varsin myöhään. Tritonia voi tarvittaessa laskuttaa kokouksen jälkeisestä hedelmä-leipä-juusto-välipalasta samaan tapaan kuin illanvieton ruokailusta. Oltiin sitä mieltä, että sauna kannattaa varata, koska Tritonia on tarjoutunut kustantamaan sen neuvostolle ja osa työvaliokunnan jäsenistä oli kiinnostunut saunomaan illan aikana. Hotellilla käyntiä ennen illanviettoa ei saatu mahdutetuksi osaksi ohjelmaa.

Vahvistettiin toisen päivän rakenteellisen kehittämisen esitysten pituudeksi 15 minuuttia. Sovittiin, että myös Kansalliskirjasto pitää oman esityksen. Kristiina Hormia-Poutanen kertoi, että Kansalliskirjastossa suunnittelija Päivi Jokitalo ja pääsuunnittelija Ari Rouvari tekevät selvitystä rakenteelliseen kehittämisen vaikutuksista Kansalliskirjaston palvelujen kehittämiseen. Tutustumis- ja seurantakohteiksi Kansalliskirjastossa on valittu Itä-Suomi, Lappeenranta, Metropolia ja Innovaatioyliopisto. Selvityksen pohjalta yritetään löytää erilaisia malleja esimerkiksi FinELib- ja Nelli-sopimuksille. Kristiina Hormia-Poutasen mukaan suunnittelija Päivi Jokitalo voisi pitää esityksen.

Todettiin, että rakenteellisesta kehittämisestä olisi syytä laatia esitykset, joissa heijastuu kaikkien organisaatiomuutokseen osallistuvien osapuolten näkemyksiä, vaikka vain yksi puhuisi. Koska tulevaisuuden ennustaminen nykyisessä tilanteessa on vaikeaa, otsikkoa laajennettiin siten, että siitä voi poimia osa-alueita, joista puhuja katsoo mahdolliseksi kertoa näkemyksensä. Esityksen laajennetuksi otsikoksi sovittiin: "Missä mennään nyt ja mitä kysymyksiä on herännyt? Onko jo rakenteita ja malleja (esim. A, B,

C)? Minkälainen yliopistonne on vuonna 2010 ja minkälainen kirjasto sitä palvelee? Mitä toimenpiteitä on tarvittu / tarvitaan, että tähän päästään? Mikä on neuvoston ja Kansalliskirjaston rooli?"

Ryhmiin toivotaan tuovan yhteenvetonsa muistitikulla. Valmiita yhteenvetoja on mahdollisuus täydentää ryhmissä vielä esitysten jälkeen. Neuvoston suunnittelija tarkistaa Vuokko Paloselta onko ryhmätyötiloissa tietokoneet. Esitykset kootaan kokonaisuudeksi tilaisuudessa kunkin ryhmän esittäessä oman osuutensa.

Neuvoston suunnittelija valmistelee asiantuntijaverkostojen perustamiseen liittyvää osuutta. Käydään asiasta tilaisuudessa alustava keskustelu ja mietitään mahdollisia toimintamenettelyjä, jos uusien ryhmien perustaminen katsotaan aiheelliseksi.

Työvaliokunnan kokouksessa hyväksytty luonnos Vaasan kokouksen ohjelmaksi ja ryhmäjako ovat muistion liitteinä (liite 1 ja liite 2).

2. Lausunto opetusministeriön kehittämissuunnitelmasta (Koulutus ja tutkimus 2007-2012, luonnos 29.6.2007)

Päätettiin antaa opetusministeriön kehittämissuunnitelmasta myös neuvoston lausunto siten, että lausunnossa tuodaan esiin yliopistokirjastojen rooli tutkimuksen sekä opetuksen osana ja yliopistokirjastojen yhteiskunnallinen palvelutehtävä. Neuvoston suunnittelija valmistelee lausunnon. Aikataulusyistä (lausunto annettava perjantaihin mennessä) kommentteja ei voida odottaa ja ottaa koko jäsenistöltä vaan lausunto laaditaan työvaliokunnan lausuntona.

Koulutus ja tutkimus 2007-2012, luonnos 29.6.2007:

http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Koulutus/koulutuspolitiikka/asiakirjat/KESU2007X2012_luonnos.pdf

Oltiin sitä mieltä, että infrastruktuuryöryhmässä yliopistokirjastot ovat paremmin esillä kuin opetusministeriön kehittämissuunnitelmassa. Mietittiin syitä ja todettiin, että muun muassa Arja-Riitta Haarala vei yliopistokirjastojen tilannetta henkilökohtaisten kontaktien välityksellä tarpeeksi korkealla tasolla infrastruktuuryöryhmän tietoisuuteen, mikä näkyy lopputuloksessa.

3. Rahoitusjulistuksen ja taustapaperin hyväksyminen sekä asiasta tiedottaminen

Käsiteltiin jäsenistöltä julistukseen ja taustapaperiin tulleet muutosehdotukset. Julkilausuma luovutetaan henkilökohtaisesti opetusministerille ja Suomen yliopistojen rehtorien neuvoston puheenjohtajalle 14.9. Sovittiin julkilausuman mahdollisimman laajasta jakelusta (media, opetusministeriö, puoluetoimistot ja kirjastosektorit). Tarjotaan julkilausumaosiota julkaistavaksi Signumissa ja taustapaperiosiota Acatiimissa. Todettiin, että jäsenet voisivat jakaa uutis- ja aineistopakettia rehtoreille ja johtokunnan jäsenille, viestintään, hallinto-, talous ja suunnittelupäälliköille ja omalle henkilöstölleen. Vaikka julkilausumasta ja rahoituslvetuksesta tiedotetaan keskitetysti rehtorien neuvostolle, työvaliokunnan jäsenet katsoivat aiheelliseksi myös rehtoreiden informoinnin jäsenistön kautta. Neuvoston suunnittelija laatii korkeintaan sivun mittaisen mediatiedotteen.

4. Neuvoston ylimääräisen kokouksen 20.9. suunnittelu (FinELibin aineistotuen jako vuodelle 2008)

FinELibin aineistotuen jakoa käsitellään konsortior ryhmässä 14.9.2007. Neuvoston kokouksessa 20.9. kello 13.00-16.00 asiaa käsitellään seuraavan asialistan mukaan: FinELibin aineistotuen jakoa käsitellään FinELibin konsortior ryhmässä 14.9.2007 ja ohjausryhmän kokouksessa 26.9. Neuvoston kokouksessa 20.9. kello 13.00-16.00 asiaa käsitellään seuraavan asialistan mukaan:

1. Kokouksen avaaminen
2. Päätösesitys: opetusministeriön FinELib-aineistoille myöntämän tuen kohdentaminen vuonna 2008 (Arja Tuuliniemi tuottaa asiasta esityksen)
3. Päätösesitys: opetusministeriön FinELib-aineistoille myöntämän tuen jakoperusteet vuodesta 2009 lähtien. Valmisteluryhmän valinta, joka tekee esityksen rahoituksenjakomallin uudistamisesta 30.3.2008 mennessä. Ryhmän jäsenten nimeäminen (enintään viisi jäsentä). Valmistelu osissa siten, että ensin sovitaan periaatteista, jonka jälkeen tehdään laskelmat.
4. Kokouksen päättäminen

Todettiin, että suurten muutosten valmisteluun vuodelle 2008 ei ole aikaa. Ylimääräisen kokouksen puheenjohtajana toimii Jarmo Saarti, joka avaa kokouksen ja jakaa puheenvuorot. Asioiden esittelijänä toimii Arja Tuuliniemi. Kokouksen sihteeri on Helena Mattila. Kokous pidetään Fabianian auditoriossa. Tila on jo varattu.

5. Ajankohtaiset säädösuudistukset (mm. yliopistolaki), muistiot yms. ja yliopistokirjastojen ja neuvoston rooli

Sääntömuutoksia seurataan kokousten yhteydessä. Tavoitteena on pyrkiä vaikuttamaan esityksiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Lähtökohtana on turvata avoimen kirjastolaitoksen säilyminen. Tässä vaiheessa ei neuvostona lausuta mielipidettä yliopistolaista.

Yliopistolaitoksen uudistamista koskeva verkkosivusto:

http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/Yliopistolaitoksen_uudistaminen/index.html

6. Kirjastosektoreiden yhteiskokous osana kirjastonjohtajien neuvottelupäiviä Mikkelissä (toiveet käsiteltävistä asioista)

Työvaliokunnalla ei ollut erityistoiveita kirjastosektoreiden yhteiskokouksessa käsiteltäviksi aihepiireiksi. Todettiin, että Kansalliskirjaston järjestämässä kirjastosektoreiden ja puheenjohtajien tapaamisessa sovittiin muun muassa kirjastopoliittisen ohjelman laatimisesta sektoreiden yhteistyönä. Kirjastopoliittisen ohjelman laatimisesta keskustellaan opetusministeriön kirjastohallinnon työryhmän kanssa, jos tapaamisaika saadaan järjestettyä.

7. Muut asiat

Kristiina Hormia-Poutasen mukaan on hyvin todennäköistä, että Kansalliskirjasto ei täytä yliopistokirjastojen neuvoston suunnittelijan tointa tai kohdenna virkaa yliopistokirjastojen yhteistyösihteerin tehtäviin. Tieto asiasta vahvistuu keskiviikkona. Yliopistokirjastojen yhteistoiminnan valmisteluun ja koordinointiin liittyvien tehtävien organisointi jatkossa päätettiin lisätä omana kohtanaan Vaasassa pidettävän neuvoston kokouksen

asialistalle. Puheenjohtaja lähettää kirjeen asiasta jäsenistölle viimeistään työvaliokunnan kokousta seuraavalla viikolla. Tarvittaessa toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi pidetään ylimääräinen työvaliokunnan kokous.

Sovittiin, että kirjastosektoreiden yhteisesti toteuttamaa asiakaskyselyä käsitellään tiedotusluontoisesti neuvostossa siihen saakka kunnes kysely on niin valmis, että se voidaan viedä neuvoston päätettäväksi. Suunnittelu on aloitettu, mutta kysymykset eivät ole vielä lopullisesti muotoiltuja.

Ulla Nygrén kertoi, että Turussa on rakenteelliseen kehittämiseen liittyen käynnistynyt opetusministeriön aloitteesta selvitystyö siitä, millaisia kirjasto- ja tietopalveluja Turussa voidaan tulevaisuudessa tuottaa tiedeyhteisön ja korkeamman koulutuksen tarpeisiin. Selvitysmieheksi on kutsuttu pääjohtaja Jussi Nuorteva Arkistolaitoksesta. Opetusministeriö on nimennyt hankkeelle tukiryhmän, johon kuuluvat kirjastonjohtaja Maria von Herzen (Yrkeshögskola Arcada), ylikirjastonhoitaja Eeva-Liisa Lehtonen (Helsingin kauppakorkeakoulun kirjasto), yliopistonlehtori Ilkka Mäkinen (Tampereen yliopiston informaatiotutkimuksen laitos), kirjastonjohtaja Inkeri Näätsaari (Turun kaupunginkirjasto) ja kehittämisjohtaja Kaisa Sinikara (Helsingin yliopiston kirjasto- ja tietopalveluiden kehittämissyksikkö). Lisäksi tukiryhmään on nimetty opetusministeriöstä yli-insinööri Liisa Munsterhjelm ja ylitarkastaja Anne-Luoto-Halvari. Työryhmän sihteerinä toimii Terttu Mämmelä Kansallisarkistosta.

8. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen. Seuraavat kokoukset ovat yliopistokirjastojen neuvoston kokoukset Helsingissä 20.9.2007 ja Vaasassa 8.- 9.10.2007, kirjastosektoreiden työvaliokuntien kokous Mikkelissä 24.10.2007 ja yliopistokirjastojen neuvoston työvaliokunnan kokous 11.12.2007.

Vakuudeksi

Helena Mattila
Suunnittelija
Kansalliskirjasto